24.5.2016

Valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja turvallisuusjaosto
Valiokuntaneuvos Mari Nuutila

Asia: VNS 5/2016 vp Valtioneuvoston selonteko sisäisestä turvallisuudesta

Yleistä
Hallitus antoi 19. toukokuuta sisäisen turvallisuuden selonteon eduskunnalle. Selonteko laadittiin nyt ensimmäistä kertaa.

Viranomaiset ovat tunnistaneet uusia uhkia Suomen sisäiselle turvallisuudelle, ja turvallisuusympäristö on muuttunut pysyvästi. Uusia uhkia ovat esimerkiksi Venäjän ja lännen suhteiden huononeminen, laajamittainen laiton maahantulo sekä hybridi- ja kyberuhat. Samalla vanhat uhat ovat säilyneet. Ihmisten turvallisuudentunteessa on merkkejä heikkenemisestä. Kielteisen kehityksen pysäyttämiseksi hallitus vahvistaa turvallisuusviranomaisten toimintakykyä. Samalla niukat resurssit vaativat toiminnan sopeuttamista ja viranomaisten tehtävien priorisointia. Uudelle turvallisuustilanteelle on leimallista, että ulkoista ja sisäistä turvallisuutta ei voida enää erottaa toisistaan. Uhat ovat monimutkaisia ja muuttuvat nopeasti, ennustettavuus on heikentynyt. Näkyvissä ei ole muutosta parempaan.

Selonteossa hallitus sitoutuu turvaamaan sisäisen turvallisuuden viranomaisten toimintakyvyn koko maassa. Tämä tarkoittaa kiireellisten hälytyspalveluiden saatavuudesta, itärajan perustason valvonnasta ja rajanylitysliikenteen turvallisuudesta huolehtimista. Poliisien määrän väheneminen pysäytetään ja määrä vakiinnutetaan vuoden 2020 loppuun mennessä noin 7 000 poliisin tasolle. Hätäkeskuslaitoksen henkilötyövuosien määrä vakiinnutetaan nykyiselle noin 600 henkilötyövuoden tasolle. Itärajan valvontaa vahvistetaan yhteensä 160 rajavartijalla. Pelastustoimen järjestäminen siirtyy viiden yliopistollista sairaalaa ylläpitävän maakunnan tehtäväksi maakuntien yhteistyöalueittain.

Sisäisen turvallisuuden viranomaiset ovat viime vuosina sopeuttaneet toimintaansa supistuneisiin resursseihin. Priorisointia vaaditaan edelleen. Selonteossa esitetään, että poliisitoiminnan painopisteet määritellään poliittisessa päätöksenteossa.

Teknologian tarjoamat mahdollisuudet hyödynnetään. Sisäisen turvallisuuden toimijat ovat vuoteen 2020 edelläkävijöitä toimintatapojen kehittämisessä sekä uusien teknologioiden hyödyntämisessä. Tavoitteena on kehittää käyttäjälähtöisiä ja tuottavuutta parantavia sähköisiä palveluja.

Selonteko valmisteltiin sisäministeriön hallinnonalalla. Poliisien, palomiesten, rajavartijoiden ja hätäkeskuspäivystäjien lisäksi tarvitaan laaja-alaista yhteistyötä viranomaisten, kansalaisjärjestöjen, yritysten ja lukuisten muiden toimijoiden kesken, jotta turvallisuus Suomessa paranee. Seuraavaksi käynnistyy poikkihallinnollisen sisäisen turvallisuuden strategian valmistelu. Tähän työhön kutsutaan sidosryhmät, kuten kansalaisjärjestöt ja elinkeinoelämä, laajasti mukaan. Strategia ohjaa hallitusohjelman rinnalla koko hallinnonalan toimintaa tulevina vuosina, ja toimii tiekarttana hallitusohjelman tavoitteelle tehdä Suomesta maailman turvallisin maa.

Määrärahat
Sisäministeriön määrärahakehitys on laskeva kuluvalla kehyskaudella. Yksityiskohtainen kehitys on kuvattu seuraavalla sivulla olevassa taulukossa.

Postiosoite:
Sisäministeriö
PL 26
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoitteet:
Kirkkokatu 12, Helsinki
Vuorikatu 20, Helsinki

Puhelin:
Vaihde
0295 480 171
Faksi:
0295 488 555

Virkasähköpostiosoite:
kirjaamo@intermin.fi
www.intermin.fi

23.2.2015

(1000 €)	TAE 2016	JTS 2017	JTS 2018	JTS 2019	JTS 2020	**Vähennys 2016 → 2020**
SM	14 723	14 842	14 578	14 533	14 525	**-198**
Poliisi	724 396	699 710	692 711	686 436	686 183	**-38 213**
Supo	23 839	26 493	24 830	25 171	20 091	**-3 748**
RVL	234 095	231 702	228 081	224 751	224 658	**-9 437**
Pelastus	12 072	11 890	11 695	11 473	11 463	**-609**
Häke	52 430	50 645	49 786	49 812	49 862	**-2 568**
Migri	78 986	58 310	47 013	39 109	35 583	**-43 403**

Sisäinen turvallisuus on suomalaisen demokratian ja hyvinvointiyhteiskunnan kivijalka. Poliisit, rajavartijat, hätäkeskuspäivystäjät, pelastustoimen henkilöstö ja maahanmuuttohallinnon virkamiehet varmistavat ympäri vuorokauden vuoden jokaisena päivänä, että yhteiskunnan toimivuuden sekä yhteiskuntarauhan kannalta välttämättömät turvallisuustehtävät hoidetaan. Näistä tehtävistä ei voida kansainvälistyvässä ja muuttuvassa toimintaympäristössä tinkiä vaarantamatta sitä oikeusvaltion ydintä, joka tekee Suomesta Suomen.

Sisäministeriön hallinnonalan toimijat kykenevät sopeuttamaan toimintansa niille annettuun määrärahakehykseen vuosien 2016 ja 2017 osalta ilman, että tällä on merkittäviä vaikutuksia sisäiseen turvallisuuteen tai kansalaisille tarjottaviin palveluihin. Nykyinen kehystaso edellyttää kuitenkin kaikilta toimialoilta sopeuttamistoimia. Kaikki toimialat siirtävät vuosille 2016 - 2017 suunniteltuja investointeja tai hankintoja siinä määrin kuin se on mahdollista vaarantamatta keskeisten operatiivisten palvelujen kuten kiireellisten hälytyspalvelujen saatavuutta. Investointien siirto toteutetaan siten, että esimerkiksi palvelutason ylläpito ei vaikeudu eikä erilaisten häiriöiden todennäköisyys lisäänny. Sopeuttamisen myötä kuitenkin tunnistetaan tämän riskin kasvu. Vuosien 2016 - 2017 osalta sopeuttaminen tarkoittaa investointien ja hankintojen siirtoa sekä korjausvelan kasvua. Samalla tunnistetaan tästä aiheutuvat menopaineet kehyskauden loppuvuosille. Myös korvausinvestoinnit kasautuvat kehyskauden lopulle.

Sisäisen turvallisuuden selonteon ja viime kevään parlamentaarisen työryhmän valmisteluissa hallinnonalan lisämäärärahatarvearvio on vaihdellut sisällytettävistä kokonaisuuksista riippuen noin 75 ja 90 miljoonan euron välissä. Ko. arvioissa ei ole huomioitu sisällä hallituksen jo tekemien lisäpanostusten vaikutusta.

Lisätietoja antavat:
Kansliapäällikkö Päivi Nerg p. 0295 418 803
Kehittämisneuvos Harri Martikainen p. 0295 488 512